Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο: Μάξιμος ο Ομολογητής ως Ευρωπαίος Φιλόσοφος (Παναγιώτης Παύλος, Υπ. Διδ. Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο του Όσλο)

Categories : ΑΝΕΠΙΚΑΙΡΑ

Date : 4 Οκτωβρίου, 2014

Βερολίνο, 26-28 Σεπτεμβρίου 2014

Σε ένα πολύ όμορφο και πλήρες ποιοτικών ακαδημαϊκών συνεισφορών γεγονός αναφορικά με το πρόσωπο του Αγίου Μαξίμου του Ομολογητού εξελίχθηκε το Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο, με τίτλο: 'Maximus as a European Philosopher'. Το συνέδριο πραγματοποιήθηκε με την συνέργεια του Πανεπιστημίου Αθηνών και του Freie Universitat Berlin, και έλαβε χώρα στο Ινστιτούτο Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου του Βερολίνου.

Στην αυξημένης διεθνούς εκπροσώπησης συνάντηση αυτή συμμετείχε πλήθος νέων επιστημόνων καθώς και διεθνώς αναγνωρισμένων ακαδημαϊκών δασκάλων και ερευνητών, κληρικών και λαϊκών.
Οι εισηγήσεις και οι παρουσιάσεις στόχευσαν στην ανάδειξη ποικίλων πτυχών του έργου του Αγίου Μαξίμου Ομολογητού με έμφαση στην φιλοσοφική διάστασή του, ενώ οι συμμετέχοντες σύνεδροι προέρχονταν από όλο σχεδόν το φάσμα των ανθρωπιστικών

σπουδών και της θεολογίας.

Η αξία του συνεδρίου
τεκμαίρεται όχι μόνον από το περιεχόμενο των ομιλιών και των εργασιών που έλαβαν χώρα, αλλά και από το γεγονός ότι οι σύνεδροι συνήλθαν προερχόμενοι από τις περισσότερες χώρες της Ευρώπης αλλά και από την Αμερική και την Αυστραλία.

Μεταξύ της πλειάδας
επιστημόνων και ερευνητών που συνεισέφεραν με εργασίες, και των οποίων τα ονόματα αναφέρονται αλφαβητικά στο τέλος αυτού του κειμένου, ξεχωρίζουν –τόσο για την συμβολή τους στην εν γένει σπουδή των έργων του Αγίου Μαξίμου, όσο και για τη γόνιμη παρουσία τους και συνεισφορά στο εν λόγω γεγονός- οι: π. Andrew Louth (Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου
του Durham, ο οποίος και τιμήθηκε από την
οργανωτική επιτροπή κατά την διάρκεια του Συνεδρίου για την πολυετή αφοσίωσή του στην μελέτη του έργου του Αγίου Μαξίμου), Torstein Tollefsen (Καθηγητής Φιλοσοφίας στο
Πανεπιστήμιο του Όσλο, Norway), Christophe Erismann (Professor of Medieval Philosophy at the University of Lauzanne), π. Νικόλαος Λουδοβίκος (Καθηγητής Δογματικής στην Ανωτέρα Εκκλησιαστική Ακαδημία Θεσσαλονίκης και στο Cambridge), π. Μάξιμος Κώνστας (Καθηγητής στην Θεολογική Σχολή Holy Cross στη Βοστώνη, USA,
του οποίου η μετάφραση στα αγγλικά του έργου *΄Περί Διαφόρων Απορ*ιών*'* του Αγίου Μαξίμου κυκλοφόρησε πρόσφατα από
το Harvard University Press), και ο π. Josua Lollar (Καθηγητής
στο Πανεπιστήμιο του Kansas, US).

Το σύνολο των εισηγήσεων
ανέδειξε την προσωπικότητα του Μαξίμου ως φιλοσόφου, θεολόγου, ομολογητή. Ορισμένες από αυτές εστίασαν σε συγκεκριμένα ζητήματα δογματικής φύσεως, ενώ άλλες πέτυχαν, επισημαίνοντας την φιλοσοφική δεινότητα του σπουδαίου Βυζαντινού
ευγενούς, διανοουμένου, μοναχού και Αγίου της Ορθόδοξης Εκκλησίας, να αναδείξουν την μοναδική συμβολή του στην ανάπτυξη των θεμελίων της ευρωπαϊκής σκέψης από τον πρώιμο Μεσαίωνα μέχρι την σύγχρονη αναλυτική φιλοσοφία και τις μεταμοντέρνες τάσεις.

Οι εισηγήσεις
παρουσιάστηκαν στην ολομέλεια και σε παράλληλες συνεδρίες, σύμφωνα με το Πρόγραμμα του Συνεδρίου. Όπως εύκολα μπορεί να
διαπιστώσει κανείς από το βιβλίο περιλήψεων, έθιξαν
ουσιώδη και μείζονα φιλοσοφικά και θεολογικά ερωτήματα που διερευνώνται

εξαντλητικά στο έργο του Αγίου Μαξίμου, όπως, μεταξύ άλλων: η θεωρία περί προσώπου, καίριες διακρίσεις (ουσία - ενέργεια, κτιστό - άκτιστο, λόγος - τρόπος, όλον - μέρος) και ταυτίσεις (ουσία – φύση – μορφή, άτομο – πρόσωπο – υπόσταση), η θεολογία των ακτίστων ενεργειών, το μυστήριο της Τριαδικής Θεότητας, η φύση του χρόνου και η σχέση του προς την αιωνιότητα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι
ιδιαίτερο ενδιαφέρον είχαν πολλές από τις εισηγήσεις οι οποίες συζήτησαν ανθρωπολογικές, γλωσσολογικές και ευρύτερα επιστημολογικές προεκτάσεις και συμβολές της σκέψης του Αγίου Μαξίμου στην ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Φιλοσοφίας. Έτσι,
ο υπαρξισμός του 20ου αιώνα, η θεωρία της γλώσσας, όπως και οι εξελίξεις στην σύγχρονη ψυχαναλυτική θεωρία φωτίστηκαν από τους ομιλητές.

Παράλληλα, καίριες πτυχές
της ελληνικής φιλοσοφίας από την προσωκρατική της περίοδο μέχρι και την κορύφωση της νεοπλατωνικής παράδοσης ιδώθηκαν υπό το πρίσμα της σκέψης του μεγάλου αυτού Αγίου και στοχαστή. Οι εργασίες που παρουσιάστηκαν ήταν ιδιαίτερα πρωτότυπες, τόσο αναλυτικού όσο και συνθετικού χαρακτήρα, και αποτέλεσαν ιδανικές προϋποθέσεις γόνιμων παρεμβάσεων και περαιτέρω συζητήσεων.

Δημιουργική ήταν η συζήτηση
που αναπτύχθηκε σε στρογγυλή τράπεζα που διοργανώθηκε πριν την λήξη του συνεδρίου, η οποία -υπό την διεύθυνση του Δρ. Φιλοσοφίας Σωτήρη Μητραλέξη και με την συμμετοχή των Torstein Tollefsen, π. Νικόλαου Λουδοβίκου, Georgi Kapriev και
Διονύση Σκλήρη- εστίασε σε ουσιώδη ερωτήματα που εγείρονται διαχρονικά αναφορικά με την σχέση φιλοσοφίας και θεολογίας, ενώ έδωσε την δυνατότητα στους
συνέδρους, μέσω των παρεμβάσών τους, να αναδείξουν την αξία του Αγίου Μαξίμου ως φιλοσόφου ο οποίος κατεξοχήν αναπτύσσει και αξιοποιεί την φιλοσοφική γνώση ώστε να στηρίξει με αυτήν την έκφραση της αποκεκαλυμμένης αλήθειας του Θεού, συμβάλλοντας, παράλληλα, καθοριστικά στην εξέλιξη της φιλοσοφίας στη Δύση.

Αξίζει
τέλος, να τονιστεί η οργανωτική αρτιότητα και πληρότητα του συνεδρίου, μεγάλο μέρος της οποίας οφείλεται στην άοκνη προσπάθεια της Οργανωτικής Επιτροπής (Δρ. Σωτήρης
Μητραλέξης - Freie Universitat Berlin Επικ. Καθ. Γεώργιος Στείρης - Πανεπιστήμιο Αθηνών, Dr. Sebastian Lalla - Freie Universitat Berlin), η οποία ήταν εντατική κατά τους 8
μήνες προετοιμασίας και εμφανής καθόλη την τριήμερη διάρκεια της συνάντησης. Το

γεγονός δε ότι ο ακαδημαϊκός εκδοτικός οίκος Brepols έχει
ήδη εκφράσει ενδιαφέρον για την έκδοση των Πρακτικών του Συνεδρίου, ασφαλώς συνιστά έκφραση τιμής στο πρόσωπο του Αγίου Μαξίμου καταρχήν αλλά και στους διοργανωτές και όλους τους εισηγητές.

Ομιλητές (αλφαβητικά):

Andreopoulos π. Andreas
(University
of Winchester, UK)

Bakker π. Michael (ACEOT
– VU Amsterdam, Netherlands)

Brown Emma (Durham University, Durham UK)

Chang Dorothy (Columbia University, NY USA)

Γιαννακοπούλου Έλενα (Πανεπιστήμιο Αθηνών)

Cvetkovic Vladimir (University of Belgrade, Serbia)

Depraz Natalie (Université de Rouen, France)

Dimitrova Nevena (Charles University in Prague,
Czech Republic)

Erismann Christophe (Professor at University of
Lauzanne, Switzerland)

Harper π. Demetrios
(University
of Winchester, UK)

Harrington Michael (Duquesne
University)

Him Ip Pui (University of Cambridge, UK)

Hryshko Myroslav (Ljubljana, Slovenia)

Joyce Cullan (MCD University Melbourne, Australia)

Kapriev Georgi (Professor at University of Sofia, Bulgaria)

Kochańczyk–Bonińska Karolina (Cardinal Stefan Wyszynski University, Warsaw Poland)

Κώνστας π. Μάξιμος (Holy Cross Theology School, Boston, USA)

Lalla Sebastian (Freie Universitat Berlin, Germany)

Lollar π. Joshua (University of Kansas, USA)

Λουδοβίκος π. Νικόλαος (ΑΕΑΘ, Θεσσαλονίκη και Cambridge, UK)

Louth π. Andrew (Emeritus Professor at Durham University, UK)

Μανουσάκης π. Παντελεήμων (Holy Cross College, Massachusetts, USA)

Μαντζανάς Μιχαήλ (Ανωτάτη Εκκλησιαστική Ακαδημία Αθηνών)

Marinides Nick (University of Basel, Switzerland)

Markov Smilen (Sts. Cyril and Methodius University Veliko Tarnovo, Bulgaria)

Mateiescu Sebastian (University of Bucharest, Hungary)

Mitralexis Sotiris (Freie Universitat Berlin, Germany)

Pappas Jack (Boston College, Boston USA)

Pavlos Panagiotis (University of Oslo, Norway)

Podbielski Marcin (Akademia Ignatianu, Krakowie Poland)

Portaru Marius (Patristic Institute Augustinianum)

Shepardson Douglas Auld (Fordham University, NY USA)

Σκλήρης Διονύσης (Université de Sorbonne, Paris, France)

Στείρης Γεώργιος (Πανεπιστήμιο Αθηνών)

Szabo Alexandru (KU Leuven, Belgium)

Tanev Stoyan (University of Southern Denmark)

Tollefsen Torstein (Professor at University of Oslo, Norway)

Vargas Antonio (Humboldt University Berlin, Germany)

Zhyrkova Anna (Akademia Ignatianum, Krakowie Poland)